

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Lokalni izbori 2012.

Grad Doboj Izvještaj o ispunjenju predizbornih obećanja gradonačelnika u prvoj godini mandata

Lokalna uprava za kvalitet života građana

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost CCI i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije

I Uvod	3
II O lokalnim izborima 2012. godine	5
2.1. Opšti podaci	5
2.2. O lokalnim izborima na području Grada Doboj	5
III Predizborna obećanja	9
3.1. Biografija Gradonačelnika	9
3.2. Predizborna kampanja	9
3.3. Pregled obećanja.....	9
IV Zaključak	14
4.1. Posebni dio - Grad Doboj	14
4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i opštine	15

I Uvod

Centri civilnih inicijativa (CCI) su krajem 2010. godine započeli projekat „Lokalna uprava za kvalitet života građana – faza 2“, finansiran od strane Evropske unije, koji predstavlja svojevrsan unaprijeđeni nastavak prve projektne faze koja je trajala u periodu 2008. – 2010. god. Osnovni cilj projekta je da se unaprijedi kvalitet života građana u onim segmentima koji su u cjelosti i djelimično u nadležnosti i odgovornosti lokalne uprave, ili lokalna uprava realno može uticati na njihovo unaprijeđenje. Projekat je pokrenut u 14 opština BiH koje su izabrane na osnovu utvrđenih kriterijuma koji uključuju različit stepen razvijenosti, urbanu i ruralnu orijentaciju, i teritorijalnu raznolikost¹.

Nadgledanjem rada lokalnih vlasti i kreiranjem baze podataka sa rezultatima nadgledanja uspostavlja se praksa nezavisnog praćenja rada lokalnih vlasti u kontekstu kvaliteta života građana, ali i stvara osnova za kontinuirano praćenje trendova u kvalitetu života građana.

Načelnici opština i lokalna administracija generalno treba da pokažu više menadžerskih sposobnosti i da ulože više napora da unaprijede kvalitet života običnog čovjeka, u svakom pogledu. U tom smislu, kroz ovaj Projekat provodi se niz aktivnosti u ciljnim opštinama, koje bi trebale rezultirati odgovornijim i transparentnijim radom lokalne uprave.

Ono što je posebno zanimljivo, dio aktivnosti usmjeren je na pokretanje lokalnih kampanja, a u pravcu rješavanja problema na lokalnom nivou, koji budu identifikovani kroz pomenuti proces monitoringa lokalne uprave i kvaliteta života građana. U te kampanje uključeni su građani i lokalna udruženja.

Pored navedenih aktivnosti, žele se revitalizovati neke stare i uspostaviti nove mehanizme učešća građana u javnom životu i procesu donošenja odluka, da bi se istovremeno povećala dvosmjerna komunikacija sa građanima, a ne samo jednosmjerna, kojom se građanima samo plasiraju već gotove odluke i informacije, bez traženja povratne informacije i mišljenja.

Projekat afirmiše direktno uključivanje građana između ostalog i kroz forume odgovornosti i budžetske fokus grupe. Na Forumima odgovornosti načelnici imaju priliku da javnosti prezentuju buduće planove i referišu šta su uradili tokom svog mandata, a građani imaju priliku da postave pitanja o aktuelnim problemima u svojoj zajednici.

Osoblje na projektu tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 2012. godine pratilo je predizborna obećanja i lokalne programe političkih partija odnosno kandidata za (grado)načelnike, a ista su objavljivana putem web stranice lokalnauprava.ba. U tom smislu, godinu dana kasnije, izlazimo i sa pregledom realizacije datih predizbornih obećanja, te

---

¹ Banja Luka, Tuzla, Novo Sarajevo, Mostar, Doboj, Pale, Foča, Trebinje, Bihać, Travnik, Široki Brijeg, Livno, Bijeljina i Zenica.

osnovnim karakteristikama same kampanje tokom lokalnih izbora, a na temelju 13 opština² i gradova u kojima je ona praćena. Ovime se žele podsjetiti građani, odnosno birači i cjelokupna javnost, na ono šta su, danas prvi ljudi pojedinih lokalnih uprava, govorili kao kandidati, a šta i uradili tokom prve godine mandata kao izabrani (grado)načelnici.

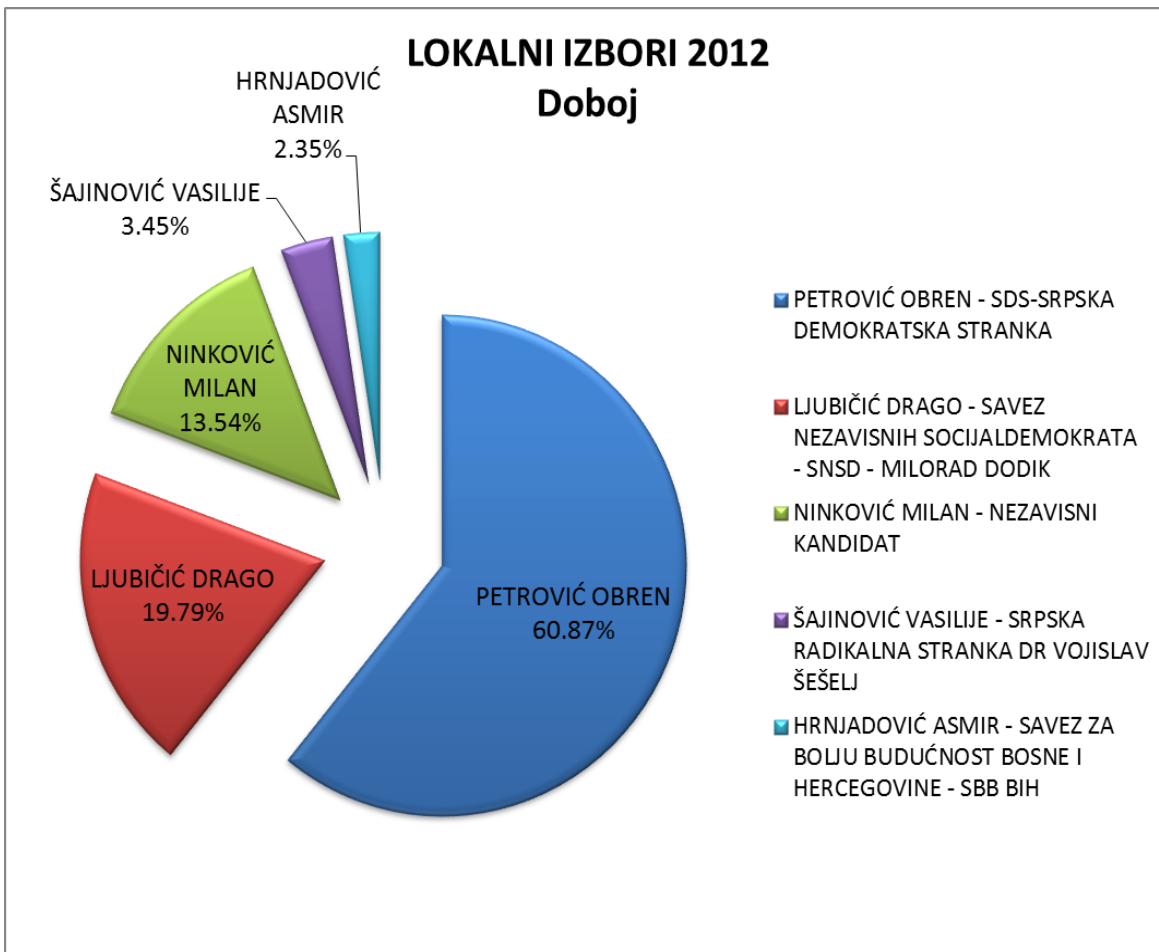
² U Gradu Mostaru nisu održani lokalni izbori 2012. godine.

II O lokalnim izborima 2012. godine

Centralna izborna komisija (CIK) Bosne i Hercegovine je 7. maja 2012. godine objavila da će se lokalni izbori u BiH održati 7. oktobra 2012. godine, i to za:

- ✓ 78 opštinskih vijeća u Federaciji BiH 61 skupštinu opštine u Republici Srpskoj,
- ✓ 139 načelnika opština u BiH,
- ✓ Skupštinu Brčko Distrikta,
- ✓ Skupštinu Grada Banja Luka i gradonač

osvojenih glasova bio gospodin Asmir Hrnjadović, kandidat Saveza za bolju budućnost Bosne i Hercegovine.

Skupština grada

Skupštinu Grada Doboj čine odbornici koji se biraju na četiri godine na lokalnim izborima. Dobojsku Skupštinu čini 31 odbornik. Predsjednik i potpredsjednik se biraju na vremenski period trajanja mandata Skupštine. Biraju se iz reda odbornika, većinom glasova. Sekretara imenuje Skupština na prijedlog Komisije za izbor i imenovanja, a predloženo i imenovano može biti lice – diplomirani pravnik sa položenim stručnim ili pravosudnim ispitom. Zamjenika gradonačelnika imenuje Skupština na prijedlog gradonačelnika i Komisije za izbor i imenovanje. Predsjednik, potpredsjednik, sekretar Skupštine, gradonačelnik i zamjenik gradonačelnika prilikom stupanja na dužnost polažu svečanu zakletvu na sjednici Skupštine.

Tabela 1. Struktura odborničkih mandata³

NAZIV STRANKE	Broj glasova	procenat (%)	Broj mandata
SDS-SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	14.643	34,96	12
SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD - MILORAD DODIK	9.934	23,72	8
NARODNA DEMOKRATSKA STRANKA	2.638	6,30	2
SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	2.436	5,82	2
DNS-DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	2.434	5,81	2
SOCIJALISTIČKA PARTIJA	2.288	5,46	2
LISTA ZA DOBOJ SBIH, HSS - NHI, NSP	1.776	4,24	2
SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	1.517	3,62	1

Davanjem svečanih izjava na konstitutivnoj sjednici Skupštine grada Doboja, održanoj u srijedu, 14. novembra 2012, verifikovani su naredni četvorogodišnji mandati gradonačelnika Obrena Petrovića, te 31 odbornika lokalnog parlamenta. Za predsjednika Skupštine grada Doboja izabran je Esmir Mahmutović iz SDP BiH, koji je dobio 23 glasa od 29 prisutnih odbornika. Za vršioca dužnosti sekretara gradske skupštine ponovo je izabran Milenko Ivančević iz SDS, a izabrani su i članovi Komisije za statutarna pitanja, poslovnik i propise. Skupštinu grada Doboja u novom sazivu čini 12 odbornika SDS-a, osam odbornika iz SNSD-a, te po dva odbornika iz SDP-a BiH, Socijalističke partije, Narodne demokratske stranke, Demokratskog narodnog saveza i Liste „Za Doboje“, kao i jedan odbornik iz SDA. Svečane izjave na konstitutivnoj sjednici dalo je 29 odbornika, a za narednu sjednicu je bilo planirano da se obavi ostatak konstitutivnog dijela i verifikacija mandata preostala dva odbornika.⁴

Od formiranja prve Skupštine grada i preuzimanja odborničkih mandata, pa do danas je bilo najmanje šest izmjena odborničkog sastava. Najmanje šest odbornika iz Srpske demokratske stranke je vratilo svoj mandate i bili su zamijenjeni sljedećim kandidatom sa izborne liste ove stranke. Koji su razlozi tome za sada nije poznato.

³ http://www.izbori.ba/Rezultati/RezultatiPotvrđeni/files/Glavni_report_trka_9_opstina_038.html

⁴ Izvor: <http://www.opstina-doboj.ba/lat/vijesti/1833-odrana-konstituivna-sjednica-skupštine-grada-doboja.html>

Tabela 2. Sadašnje stanje u Skupštini grada

Naziv stranke	
SDS-SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	12
SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD - MILORAD DODIK	8
NARODNA DEMOKRATSKA STRANKA	2
SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	2
DNS-DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	2
SOCIJALISTIČKA PARTIJA	2
LISTA ZA DOBOJ SBIH, HSS - NHI, NSP	2
SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	1

III

3.1.

Obren (Živorada) Petrović rođen je 11. maja 1957. godine u Doboju. Osnovnu i srednju školu završio je u Doboju. Diplomirao je 24. decembra 1988. godine na Fakultetu političkih nauka u Zagrebu – smjer profesor odbrane i zaštite. Do stupanja na funkciju Načelnika opštine Doboj 2002. godine, obavljao je poslove u Centru javne bezbjednosti Doboj, a u opštini Doboj je bio šef Odsjeka za civilnu zaštitu do imenovanja na funkciju načelnika. Ima ukupno 36 godina radnog staža. Na lokalnim izborima 2004. godine i 2008. godine izabran je za Načelnika opštine Doboj.

3.2. Predizborna kampanja

U samoj predizbornoj kampanji, gospodin Petrović nije imao mnogo medijskih izjava i konkretnih obećanja. Njegova osnovna parola je bila „Jak Doboj“ a obećanja su bila vezana za razvoj komunalne infrastrukture. Evidencija o duelima na javnim tribinama nije zabilježena. Takođe nije evidentiran ni predizborni program stranke na području Grada Doboj iako je blagovremeno upućen i pismeni i telefonski zahtjev Gradskom odboru SDS-a Doboj. Pored toga, u okviru kampanje „Doboj treba javnu kuhinju“ bio je pokušaj da se dobije pismena potvrda od gospodina Petrovića, ukoliko ponovo dobije povjerenje građana, da će riješiti problem nedostatka Javne kuhinje u Doboju, jer je ovaj problem identifikovan kao primaran u kontekstu socijalne politike grada. Gospodin Petrović nije pristao na ovakav zahtjev, iako je deklarativno podržavao ovakve inicijative i nastojanja udruženja građana.

3.3

U nastavku slijedi pregled obećanja evidentiranih u predizbornom periodu i stepen ispunjenosti istih:

1. Proširiti i održavati postojeće putne mreže

Ministarstva finansija RS u je u aprilu 2012. godine odobrilo kredit u visini od 10.000.000 KM Gradu Doboj. Kredit je uzet u vrijeme predizborne kampanje za lokalne izbore 2012. godine. Kreditna sredstva su potrošena u periodu od aprila do novembra iste godine. Ovakvo brzo trošenje velikih sredstava je kritikovano od strane odbornika na sjednicama Skupštine grada. Prema ranijim izjavama gospodina Petrovića, tri miliona KM je trebalo biti utrošena za infrastrukturu u mjesnim zajednicama, oko dva miliona KM za infrastrukturu u gradu, odnosno uređenje ulica, takođe oko dva miliona KM za otkup zemljišta i uređenje glavne ulice na Usori prema izlazu iz grada. Oko 500.000 KM za uređenje Doma vojske, takođe 500.000 KM za obdanište i isto toliko za Gerijatrijski centar.⁵

⁵ Izvor: <http://www.nezavisne.com/novosti/gradovi/Opstina-Doboj-dize-kredit-od-deset-miliona-KM-147944.html>

Prema izveštaju gradskog Odjeljenja za finansije, 4.500.000 KM je utrošeno za rekonstrukciju i izgradnju lokalnih puteva. Više za dva i po miliona od prvobitno planiranih, što je uglavnom namireno iz stavki za izgradnju i rekonstrukciju gradskih ulica. Još 965 hiljada maraka je utrošeno za rekonstrukciju gradskih saobraćajnica, 950 hiljada maraka za kupovinu zemljišta. Za rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata u gradu je utrošeno 578 hiljada maraka, a manji iznosi sredstava za druge projekte.

Posmatrajući navedene činjenice može se konstatovati da je obećanje ispunjeno već onda kada je i dato, u samoj predizbornoj kampanji. Gospodin Petrović u intervjuu⁶ za Nezavisne novine od 17.09.2012. godine kaže, da su u toku infrastrukturni projekti, od kojih je na prvo mjesto izdvojio putnu mrežu. S obzirom na dugogodišnju praksu „predizbornih asfaltiranja“ nameće se pitanje da li je i ovo kreditno asfaltiranje bilo u službi građana ili u službi izbornog rezultata? Dilemu ostaje građanima Doboja da sami prosude.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☒	x ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjeno

2. Proširiti kapacitet gradske "Toplane" i izvršiti generalni remontu postrojenja u ovom javnom preduzeću

Toplinska energija u gradskoj "Toplani" Doboju se proizvodi u vrelovodnim kotlovima, ukupne toplinske snage 58 MW. Gorivo za proizvodnju toplinske energije je lignit iz obližnjeg rudnika u Stanarima s niskim postotkom sumpora. Na sistem daljinskog grijanja je priključeno 7.130 kuća (oko trećina stanovnika Doboja) i 493 privredna potrošača, odnosno 350.000 m² stambenog prostora i 98 000 m² poslovnih prostora⁷.

S obzirom na starost kotlova, preko 25 godina, gradskoj Toplani u Doboju je potreban generalni remont, koji podrazumijeva zamjenu dva postojeća kotla. S tim u vezi, a u skladu sa obećanjem gospodina Petrovića u predizbornoj kampanji, upućen je dopis Upravi "Toplane" sa pitanjem da li je izvršen remont Toplane i da li su zamijenjeni kotlovi. Odgovor na postavljeno pitanje pokazuje i stepen ispunjenja predizbornog obećanja:

"U vezi Vašeg dopisa o proširenju i generalnom remontu 'Gradske toplane' a.d. Doboju konststujemo sledeće:

⁶ Izvor: <http://www.nezavisne.com/novosti/lokalniizbori2012/Obren-Petrovic-kandidat-za-gradonacelnika-Doboja-Prioritet-je-jaci-Doboj-158961.html>

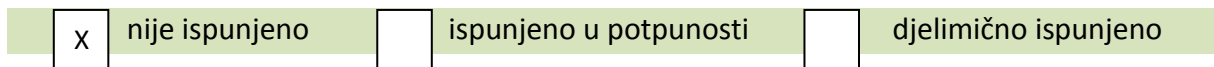
⁷ Izvor: Studija energetskog sektora u BiH, str. 36. (Konačni izvještaj 31.03.2008. godine http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mper/OM/upravorg/rstmt/storg/Documents/ESSBIH_Modul%209.pdf)

- u vezi proširenja kapaciteta 'Gradske toplane' a.d. Doboj, odnosno dogradnje 'trećeg' kotla, završen je posao oko projektne dokumentacije. Odnosno urađena je kompletna 'Studija opravdanosti sa generalnim projektom'. Projekat je trenutno u fazi mirovanja iz razloga što nije zatvorena kompletna finansijska konstrukcija.

- što se tiče generalnog remonta postrojenja on je urađen u 2012. godini u smislu sanacije lijevog i desnog ekranskog kotla, čime je znatno produžen vijek trajanja istog." Uzimajući u obzir odgovor Uprave "Toplane" uviđa se da je i ovo obećanje djelimično ispunjeno, još prije nego što je dato. Takođe, prema ranije navedenom intervjuu, jasno je da je popravka "Toplane" rađena u vrijeme ili nešto prije nego je obećanje dato, u vrijeme priprema za grijnu sezonu.

Pomenuta "Studija opravdanosti sa generalnim projektom" i jeste bila osnova tvrdnji da je potrebno proširiti kapacitet gradske "Toplane". Iako je remont, prema ranijim najavama, podrazumijevao zamijenu pomenuta dva kotla, to nije ispunjeno, već je urađen samo remont tih kotlova. O remontu ostalih postrojenja nema nikakvih informacija.

Stepen ispunjenja:

3. Proširiti vodovodne i kanalizacione mreže

Dugoročni strateški investicioni program za vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu u Doboju je vezan za Projekat unapređenja infrastrukturnih projekata na Zapadnom Balkanu koji finansira Evropska unija, a dio je investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF). Projekat je nešto što je kao mogućnost predviđeno u godinama koje dolaze. U 2013. godini nije značajnije proširena vodovodna mreža a kanalizaciona mreža nije proširivana uopšte. Predstavnici dobojskog vodovoda informišu da su pitanja proširenja ovih kapaciteta veoma zavisni od početka šireg projekta koji će se provoditi na cijelom području BiH za koji je Doboj takođe izrazio interes.

Prema Akcionom planu implementacije Strategije razvoja grada za period 2013-2015. godine, planirana je izgradnja prioritetne vodovodne mreže na području opštine kao i proširenje kapaciteta sistema vodosnabdjevanja. U 2013. godini predviđeno 12.000 KM ulaganja u ovaj projekat. Takođe je planirana izgradnja prioritetne kanalizacione mreže na području grada kao i proširenje sistema kanalisanja otpadnih i atmosferskih voda.⁸

⁸ AKCIONI PLAN IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE (1+2) ZA PERIOD 2013-2015 od 18.01.2013.god.

Zvanične informacije nema ni od lokalne administracije ni od Vodovoda da se nešto radilo na ovom polju, bez obzira na više puta upućen pismeni i telefonski zahtjev na obje adrese.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

4. Dovršiti posao na izgradnji dvije nove poslovne zone u toku 2013. godine

Iako su priče o poslovnim zonama u Doboju već višegodišnja tema koja je ponovljena kao obećanje u predizbornoj kampanji, do sada gotovo ništa nije urađeno na tom planu, osim pripreme planova za poslovne zone u Rudanci i Ševarlijama. Na desetoj sjednici Skupštine grada 28.11.2013. godine je razmatran prijedlog Odluke o pristupanju izradi Regulacionog plana industrijske zone „Bosanka“ Doboju.

Prema šturim informacijama prikupljenim o stepenu realizacije obećanja o dovršetku posla na izgradnji dvije nove poslovne zone u toku 2013. godine u Doboju, nameće se jasan zaključak da obećanje nije ispunjeno.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

5. Trajno riješiti most preko rijeke Lukavice u mjestu Porječina na Trebavi

U vrijeme predizborne kampanje, gradonačelnik Obren Petrović je posjetio i naselje Porječina na Trebavi. Most preko rijeke Lukavice u tom naselju je bio srušen tokom velikih poplava 2010. godine, a osam porodica s lijeve strane rijeke ostalo je bukvalno odsječeno od svijeta. Nakon apela mještana, sredstvima tadašnje opštine Doboju i inženjerske jedinice Oružanih snaga BiH iz Dervente, most je obnovljen i pušten u saobraćaj. Za ovaj posao je iz budžeta (tadašnje) opštine izdvojeno 5.000 KM. Inženjerska jedinica OS BiH iz Dervente, je obezbijedila konstrukciju za most, mašine i stručnu pomoć u obnovi objekta. Mještani su takođe sve vrijeme radili na obnovi mosta i doprinijeli brzom završetku posla. Nakon rušenja mosta na Lukavici u mjestu Porječje, mještani su bili primorani da zaobilaze okolnim putevima više kilometara kako bi vozilima prešli rijeku i došli do regionalnih puteva, a veliki problem je bio i svakodnevno putovanje učenika i radnika, kao i situacije kada su se morali evakuisati bolesnici. Inženjerska jedinica OS BiH postavila je kvalitetnu konstrukciju privremenog karaktera, pa

je gradonačelnik Obren Petrović u razgovoru sa mještanima obećao da će se u narednom periodu tražiti trajno rješenje ovog problema.⁹

Prema izjavama predstavnika mjesne zajednice kojoj Porječina pripada, most za sada ispunjava svoju funkciju i mještani koji se njime služe su zadovoljni. Ipak, važno je skrenuti pažnju da je prema obećanju datom pred izbore trajno rješenje ovog mosta stvar koju treba očekivati.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno

---

⁹ Preuzeto sa: <http://www.opstina-doboj.ba/lat/vijesti/1611-obnovljen-most-u-porjeju-na-trebavi.html>

4.1. Posebni dio - Grad Doboj

Obećanja koja su evidentirana kao ispunjena u potpunosti se odnose na proširenje i održavanje putne mreže. Međutim potrebno je napomenuti dvije stvari u vezi sa ovim obećanjem. Putna mreža je obnavljana u periodu prije i kada je obećanje dato, a to je vrijeme predizborne kampanje. Zbog toga se nameće zaključak da je riječ o predizbornim asfaltiranjima koja su u funkciji kupovine glasova. Pored toga, radovi su finansirani kreditnim zaduženjem gradskog budžeta u visini od 10.000.000 KM. Druga važna stvar u vezi sa održavanjem i proširenjem putne infrastrukture i plaćanjima tih radova jeste Izvještaj dobojske policije¹⁰ protiv gradonačelnika Obrena Petrovića i još pet osoba¹¹. Osumnjičen su za više krivičnih djela u slučaju vansudskog poravnjanja između opštine Doboj i Građevinskog preduzeća ŽGP, vrijednog više od 1,4 miliona KM. Petrovića sumnjiče da je iskoristio svoj položaj i ovlaštenja i u toku vođenja parničnog postupka, ne tražeći mišljenje pravobranioca RS, prekršio Statut opštine te na sjednici Skupštine opštine predložio da ŽGP-u budu priznata ulaganja u iznosu većem od 935.000 KM, uvećano za 50% kamata, iako je znao da su potraživanja zastarjela, a dokumentacija nepotpuna. Isplata je izvršena od novembra 2011. godine do septembra 2012. godine.¹² Posebne primjedbe na zaduživanje u vremenu predizborne kampanje su davali i odbornici u Skupštini grada, među kojima se ističe zapažanje gospodina Peja Krnjića, odbornika Liste za Doboj, koji ukazuje da se grad 2012. godine zadužio 10 miliona KM, koje je "potrošio za tri-četiri mjeseca".

Obećanje koje je djelimično ispunjeno, odnosi se na trajno rješavanje mosta preko rijeke Lukavice u mjestu Porječina na Trebavi. Ova obećanje je ispunjeno u mjeri „pružanja prve pomoći“ ali nije završeno u potpunosti kako je to navedeno u predizbornom obećanju.

Obećanja koja nisu ispunjena su: proširenje kapaciteta gradske "Toplane" i izvršenje generalnog remont postrojenja u ovom javnom preduzeću, proširenje vodovodne i kanizacione mreže, te dovršavanje poslova na izgradnji dvije nove poslovne zone predviđeno u toku 2013. godine.

Pregled stanja ispunjenih obećanja

3	nije ispunjeno	1	ispunjeno u potpunosti	1	djelimično ispunjeno

¹⁰ http://www.mup.vladars.net/index2_lat.php?st=vijesti_lat/opsirnije_saopstenje&id=10157

¹¹ Okružnom tužilaštvu u Doboju dana 29.11.2013.godine podnesen je izvještaj CJB Doboj protiv ukupno šest (6) lica zbog osnova sumnje da su počinjena krivična djela zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja i zloupotreba ovlašćenja u privredi, a nakon izvršenih provjera po anonimnoj prijavi u vezi nezakonitih postupanja u opštini Doboj, koja je proslijeđena ovom tužilaštvu od strane Tužilaštva BiH. Predmetni izvještaj dostavljen je na razmatranje postupajućem tužiocu, koji će nakon ocjene istog odlučiti o daljem toku postupka i preduzimanju potrebnih mjera i radnji, te nakon toga donijeti odgovarajuću tužilačku odluku. (OKRUŽNO TUŽILAŠTVO U DOBOJU; Broj: IT – 51/2013; Doboj, 09.12.2013. godine – odgovor na upit CCI-a)

¹² <http://www.nezavisne.com/novosti/hronika/lzvjestaj-protiv-gradonacelnika-Doboja-220317.html>

Sumirajući pregled obećanja, stepen njihovog ispunjenja, obim poslova koji je definisan obećanjima i komunikaciju lokalne uprave sa Centrima civilnih inicijativa godinu i po dana unazad, slijedi zaključak da transparentnost rada lokalne uprave u Doboju nije na zadovoljavajućem nivou.

Obzirom na aktuelnu situaciju u kojoj je gospodin Petrović službeno saslušan zbog policijskog Izvještaja i sumnje o zloupotrebi službenog položaja, neće biti širih komentara vezanih za radnje oko „predizbornih asfaltiranja“ jer se očekuju zaključci predmetnog tužioca po tom pitanju. Potrebno je napomenuti samo da se radi o jedinom obećanju koje je ispunjeno, ali još onda kada je i dato, još u predizbornoj periodu. Činjenica da je policija tužilaštvu podnijela Izvještaj sa izraženom sumnjom o zloupotrebi službenog položaja sada dodatno baca sjenku nevjerice da je i ovo ispunjeno obećanja bilo u skladu sa zakonom.

Kada su u pitanju druga obećanja gospodina Petrovića, može se konstatovati da je stepen ispunjavanja istih veoma nizak. Tek jedno obećanje je djelimično ispunjeno dok tri nisu ispunjena. Posobno važno je naglasiti problem u vezi poslovnih zona koje treba da pokrenu Dobojsku privredu. Na realizaciji ovog projekta se godinama ne pomijera dalje od priče o postojanju raznih administrativnih problema. Posebno zabrinjava činjenica da su postojali značajni privredni potencijali koji su radili i poslije ratnih razaranja, kao što je Bosanka-Doboj, koji su bili okosnica razvoja Doboja, a čiji se kapaciteti danas ne koriste i čiji pogoni propadaju.

Statistika koja je predstavljena na ovaj način ne može biti iskorištena za direktno poređenje sa rezultatima drugih gradonačelnika i načelnika opština jer nisu svi oni dali isti broj obećanja. Drugo, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire, a sva obećanja nemaju ni istu važnost za građane. Izvještaj služi skretanju pažnje javnosti, prvenstveno na lokalnom nivou, na obećanja koja su data građanima pred izbore. Javnost treba održati budnom za praćenje realizacije tih obećanja a odgovornost onih koji su obećanja dali treba prepoznati u mjeri ispunjenja datih obećanja.

-

Posmatrano sumarno, opšta ocjena predizborne kampanje koju su političke partije i kandidati provodili za lokalne izbore 2012. godine je da ona nije donijela ništa novo u načinu komunikacije sa biračima. Rijetki su bili primjeri inovativnih pristupa, iako je primijetan blagi rast korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija, uglavnom društvenih mreža za obraćanje biračima mlađe životne dobi. Nešto drastičniji primjeri bili su netipični video spotovi na internetu kod pojedinih kandidata za načelnike u Bijeljini i Zenici, a jedan od kandidata je i diskvalifikovan iz izborne trke od strane CIK-a, zbog korišćenja pornografskog sadržaja na sopstvenoj web stranici. Kao i ranije, okosnicu predizborne kampanje u velikom broju opština činile su bandere i asfalt. Manji broj primjera sa terena govorio je o „kampanji na mikronivou“ i

razgovorima 1:1, koja je podrazumijevala sastanke kandidata na terenu sa manjim grupama građana iz neke ulice, često u dvorištima, kućama i ugostiteljskim objektima. Mnogo češći i tipičniji primjeri su bili sastanci na nivou jedne mjesne zajednice ili većeg naselja.

Među 13 posmatranih gradova i opština, u njih 7, pobjednički kandidati uopšte nisu imali javne i biračima dostupne bilo lične bilo stranačke predizborne programe koji su se odnosili na datu opštinu, dok su u 6 gradova i opština ti programi bili dostupni. Najobimniji takav program među posmatranim gradovima i opštinama. odnosno pobjedničkim kandidatima, imao je kandidat za gradonačelnika Trebinja ispred koalicije „Zajedno za Trebinje“, sa 72 predizborna obećanja, od kojih se 52 mogu svrstati u relativno jasna i mjerljiva, dok su ostala bazirana na uopštenim političkim frazama i očekivanim rezultatima koje je teško izmjeriti. Nasuprot ovom primjeru, među posmatranim gradovima i opštinama postoje i kandidati za (grado)načelnike koji su izbore dobili sa malim brojem obećanja i bez dostupnih predizbornih programa, kao što su Zenica, Doboj i Travnik.

U poređenju sa ranijim izbornim godinama, a na temelju izvještaja o predizbornim obećanjima drugih organizacija, kandidati su ovaj put bili nešto oprezniji u davanju predizbornih obećanja, pa su formulacije u velikom broju slučajeva bile uopštene i teško mjerljive. Tamo gdje su bile dovoljno precizne, nisu ih pratili bilo kakvi vremenski rokovi koji bi definisali vrijeme realizacije odnosno ispunjenja predizbornih obećanja. Među posmatranim gradovima i opštinama, specifičan fenomen predstavlja Opština Zenica, gdje je pobjednički kandidat za načelnika opštine izbore dobio sa 65%, odnosno više od 29.000 glasova birača, a da uopšte nije davao bilo kakva predizborna obećanja, niti je tokom svog ranijeg mandata unaprijed objavljivao planove rada sa projektima i agendom kojom će se baviti za vrijeme neke od budžetskih odnosno kalendarskih godina tokom svog mandata.

Sličan fenomen je i Grad Doboj, gdje je pobjednički kandidat izašao u javnost sa izuzetno malim brojem konkrentih predizbornih obećanja, od kojih je značajan dio u momentu iznošenja već bio realizovan na terenu, a istovremeno odnio apsolutnu pobjedu na lokalnim izborima 2012. Dodatni fenomen vezan za ove dvije lokalne zajednice je i da pobjednički kandidati nisu ispoljavali sklonost ka velikom broju medijskih nastupa i duela putem medija ili javnih događaja. Ovakvi fenomeni otvaraju prostor za neka nova istraživanja koja bi se mogla baviti kako ponašanjem birača, tako i praktičnom stranačkom metodologijom za prikupljanje glasova koje je možda u nekim situacijama i van okvira propisanih izbornim pravilima i propisima.

Posebnu temu svakako predstavlja korišćenje javnih resursa u svrhe predizborne kampanje, što se uglavnom podvodilo pod redovne aktivnosti onih koji su na izbore izašli sa pozicije vlasti. Ovakav odnos vlastodržaca sve se manje i prikriva od javnosti, pa se tako bilježe slučajevi da visokopozicionirani lokalni dužnosnici nakon izbora 2012. daju medijske izjave sa konstatacijom da u budžetu za 2013. nema značajnog udjela kapitalnih investicija jer nije u pitanju izborna godina! Takav primjer bilježimo u Bijeljini , a slične izjave koje indirektno potvrđuju korišćenje

javnih resursa u predizborne svrhe se ponavljaju i tokom javne rasprave o lokalnom budžetu za 2014. godinu. Još jedan indikator mogućeg trošenja javnih resursa u svrhu predizborne kampanje su i kreditna zaduženja koja se realizuju nekoliko mjeseci pred izbore. Takav slučaj bilježimo u Doboju, gdje se lokalna zajednica zadužila u visini od 10 miliona KM 2012. godine, a prema izjavama odbornika lokalne skupštine, sredstva su potrošena za 3-4 mjeseca na infrastrukturu. Upravo infrastruktura bila je ključni stub kampanje kandidata za gradonačelnika i tada i sada aktuelnog gradonačelnika.

Jedno od često ponavljanih predizbornih obećanja novog-starog gradonačelnika Bijeljine je udvostručavanje sredstava za Agrarni fond, dok je rezultat datog predizbornog obećanja nakon izbora bilo u stvari smanjenje u odnosu na 2012. godinu. Ipak, obimni infrastrukturni radovi na terenu, početak projekta gasifikacije i nastavak drugih započetih projekata iz ranijeg mandata bili su pozitivna refleksija datih predizbornih obećanja. Predizborna obećanja pobjedničkih kandidata u Novom Sarajevu, Širokom Brijegu i Livnu uglavnom su se bazirala na dovršetak ranije započetih većih infrastrukturnih projekata za koje je potreban veći vremenski period, pa tako u Novom Sarajevu nije zabilježeno ni jedno predizborno obećanje ispunjeno u potpunosti, dok je većina djelimično ispunjena. Među najopreznijim kandidatima kada je u pitanju davanje predizbornih obećanja bio je novi načelnik Foče, koji je davao manje zahtjevnija i konkretna obećanja, pa je od 9 obećanja koja smo zabilježili u potpunosti i ispunio 7 već u prvoj godini mandata, dok su 2 djelimično ispunjena. Među posmatranim opštinama, najsystematičniji pristup u kampanji, sa obećanjima koja su se poklapala sa dugoročnom vizijom razvoja lokalne zajednice, zadanim rokovima i dinamikom aktivnosti na terenu, primijećen je kod pobjedničkih kandidata u Tuzli, Banjaluci i Bihaću.

Gledano zbirno za svih 13 posmatranih gradova i opština, od 156 zabilježenih predizbornih obećanja, u potpunosti je ispunjeno 39 ili 25%; djelimično ispunjeno, odnosno započet rad na realizaciji istih - 65 ili 42%; dok uopšte nije ispunjeno 52, ili 33%. Ovakvi podaci potvrđuju veću opreznost u davanju predizbornih obećanja u odnosu na ranije godine, kako u kvantitativnom smislu odnosno broju datih obećanja, tako i u kvalitativnom smislu, odnosno značaju i vrijednosti koje neko predizborno obećanje, tj. konkretan projekat na terenu, nosi u finansijskom i svakom drugom smislu.

Predstavljene informacije o ispunjenju predizbornih obećanja ne mogu direktno i plastično služiti za međusobno upoređivanje rezultata (grado)načelnika iz više razloga. Jedan razlog je to što svi oni nisu dali isti broj obećanja. Zatim, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire. Takođe, međusobna uporedivost obećanja nije moguća, jer nemaju sva istu težinu, bilo po uticaju na kvalitet života građana, bilo u smislu resursa potrebnih za njihovu realizaciju. Ovi izvještaji služe da skrenu pažnju, katkad zaboravne i uspravane javnosti, na obećanja data pred lokalne izbore, te da građanima bude stalni podsjetnik na ono što su njihovi izabrani predstavnici javno iznijeli kao ključne elemente svog rada u tekućem mandatu. Istovremeno, izabranim predstavnicima treba da pošalje višestruku poruku – da budu

odgovorni prema biračima i da stoje iza svojih riječi, ali i da tokom predizborne kampanje građanima više ne prodaju priče o projektima i aktivnostima koje ne mogu da ispune. Jeftini politički poeni pred izbore više jednostavno ne smiju biti opcija. Smisao demokratskih izbora jeste glasanje za one kandidate koji nude program za rješavanje problema direktno vezanih sa kvalitetom života građana. Dosljednost u provođenju takvog programa, odnosno jasnih i mjerljivih obećanja datih građanima, treba biti ključ pri donošenju odluke svakog birača.